

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 44

28 лютого 2019 р.

м. Переяслав-Хмельницький

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

28 лютого 2019 року

Вип. 44

Збірник наукових праць

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**
28 февраля 2019 года
Вып. 44

Сборник научных трудов

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 44. – 646 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2019. – Вып. 44. – 646 с.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Базалук О.А. – доктор философских наук, профессор

Воловик Л.М. – кандидат географических наук, доцент

Дашкевич Е.В. – кандидат биологических наук, доцент (Беларусь)

Доброскок И.И. – доктор педагогических наук, профессор

Кикоть С.Н. – кандидат исторических наук (ответственный секретарь)

Евтушенко Н.М. – кандидат экономических наук, доцент

Руденко О.В. – кандидат психологических наук, доцент

Садыков А.А. – кандидат физико-математических наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат филологических наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медицинских наук, доцент (Узбекистан)

Сборник материалов конференции вмещает результаты научных исследований научных сотрудников, преподавателей высших учебных заведений, докторантов, аспирантов, студентов по актуальным проблемам гуманитарных, естественных и технических наук.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, достоверность фактов и ссылок несут авторы публикаций.

©Авторы статей

©Совет молодых ученых университета

©ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий

государственный педагогический

университет имени Григория Сковороды

креативлик, муаммоларни ўз вақтида сезиш, эмоционал маданият, нутқ маданияти каби қатор хусусиятларга ҳам эга бўлиши зарурлиги талабини қўйиш мақсадга мувофиқдир.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Массэ А. Ислам. – М., 1982.
2. Коран / Перевод Крачковский И.Ю. – М., 1963.
3. Наливкин В., Наливкина М. Очерк быта женщин оседлого туземного населения Ферганы. – Казань, 1886.

УДК 159.923

*Іванна Андрійчук
(Тернопіль, Україна)*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

У статті проаналізовано особливості оптимізації процесу адаптації студентів-першокурсників. Розглянуто основні принципи та умови ефективності адаптації у вищому навчальному закладі.

Ключові слова: адаптація, оптимізація, студент, саморегуляція, особистісно-орієнтований підхід.

The article analyzes the peculiarities of optimization of the process of adaptation of the first-year students. The basic principles and conditions of the adaptation efficiency in the higher educational institution are considered.

Key words: adaptation, optimization, student, self-regulation, person-oriented approach.

Найважливішою соціальною вимогою до вищих навчальних закладів є орієнтація освіти не тільки на засвоєння студентами певної суми професійних знань, а й на розвиток їх особистості, пізнавальних і творчих здібностей, успішної соціалізації в суспільстві та активної адаптації на ринку праці.

Для системи освіти першочерговою є проблема навчальної адаптації студентів (одна з різновидів соціальної адаптації). Від успішності навчальної адаптації на молодших курсах вузу багато в чому залежать подальша професійна кар'єра та особистісний розвиток майбутнього фахівця.

Численними дослідженнями встановлено, що ефективність, успішність навчання залежить від можливостей студента освоїти нове середовище, в яке він потрапляє вступивши до ВНЗ. Початок занять означає включення студента в складну систему адаптації.

Як відомо, проблемі соціально-психологічної взаємодії особистості та суспільства, функціонування особистості у великих і малих соціальних групах, пошукові дієвих методів впливу на процес соціалізації особистості присвячували наукові роботи як зарубіжні (Ч. Кулі, Г. Мід, А. Асмолов Дж. Морено, Г. Тард, Г. Андреева, О. Донцов, Дж. Хоуманс, Є. Кузьмін, Р. Кричевський, Р. Немов, А. Петровський, Б. Паригін, О. Шорохова, А. Свенцицький), так і українські психологи (Л. Орбан-Лембрик, М. Пірен, Л. Гармаш, Н. Любченко, О. Венгер, О. Гречишкіна, О. Прудська, В. Гамов, А. Фурман, І. Шаповал та ін.).

Вступаючи до вищого навчального закладу, студенти зустрічаються із проблемами, пов'язаними з недостатньою психологічною готовністю до нових умов навчання, з руйнуванням роками вироблених установок, навичок, звичок, ціннісних орієнтацій вихованців середньої школи і виробничих колективів, втрати закріплених взаємин з

колективом та формуванням нових навичок, а також з невмінням здійснювати психологічну саморегуляцію власної діяльності та поведінки.

Звернемо увагу, що в основу оптимізації процесу адаптації студентів першокурсників до умов навчально-виховного процесу сучасного вузу повинні бути покладені такі основні принципи:

- принцип духовності (визнання провідного значення духовних загальнолюдських цінностей);
- принцип індивідуально-особистісного підходу (визнання неповторності та унікальності кожної особистості її врахування і повага);
- принцип єдності свободи і відповідальності (визнання людини суб'єктом власного особистісного розвитку, визнання свободи особистісного вибору і відповідальності за нього самою особистістю) [2].

Студенту-першокурснику доводиться пристосовуватися до нових вимог, які ставить перед ним вища школа і водночас до нових соціальних обставин спілкування з ровесниками та педагогами, форм і методів навчання (самостійної роботи, групових форм взаємодії та ін.) та побуту (відсутність звичного родинного кола, матеріальні труднощі, складність проживання в гуртожитку тощо). Для навчального процесу першокурсників характерні інтенсивне розумове навантаження, сприйняття великого інформаційного потоку, високе емоційне напруження, чітка регламентація праці і відпочинку. Період навчання у вузі ймовірно є дуже важливим періодом онтогенезу індивіда, коли відбувається його стрімке особистісне зростання, закладаються основи майбутньої дорослості. В студентському віці актуалізується перебіг низки специфічних процесів, а саме:

- а) професійного самовизначення і пов'язаного з ним розвитку професійно значущих якостей;
- б) особистісного самовизначення, котре центрується довкола системи персоніфікованих ціннісних орієнтацій;
- в) власне психологічної адаптованості як внутрішнього прийняття-привласнення суспільно прийнятних соціальних норм і цінностей.

Сучасна система вищої освіти повинна бути більше спрямованою на особистість студента та забезпечувати умови його саморозкриття, що стане умовою успішної адаптації особистості до навчання у вищому навчальному закладі. Освітній процес повинен відповідати запитам та потребам особистості, навчати людину осмислювати інформацію, засвоювати її, розглядати з різних точок зору і вміти застосовувати здобуті знання у житті.

Головною умовою оптимізації процесу адаптації студентів-першокурсників є створення сприятливого середовища для розвитку особистості студента. Навчально-виховний процес повинен бути організований за допомогою засобів та форм навчання, що сприятимуть ефективному розвитку та саморозвитку особистості, в тому числі її пізнавальних процесів, особистісних і духовно-моральних якостей, та повинен бути побудований так, щоб зацікавлювати і викликати у студентів бажання бути активними у такому процесі. Слід зазначити, що саме від соціальної адаптації залежатиме успіх переходу до професійної мотивації студентів.

Організація супроводу першокурсників на етапі адаптації до навчання в вузі, з нашої точки зору, може спиратися на особистісно-орієнтований підхід [1]. Такий підхід потребує корекції змісту освіти, форм і засобів її реалізації.

Аналіз літератури з даної проблематики дав нам змогу виділити суб'єктивні та об'єктивні умови оптимізації процесу адаптації студентів-першокурсників. До суб'єктивних відносяться особистісні якості студента, рівень його мотивації, швидкість реакції, вміння вчитися. До об'єктивних – робота куратора групи, робота психологічної служби університету, заходи, що проводяться студентським самоврядуванням.

Студентська рада університету, психологічна служба повинні проводити тренінги для першокурсників, завдяки яким буде створюватись оптимальна атмосфера для протікання процесу адаптації. Тренінг сприяє психологічній адаптації студентів до умов навчання,

корегує хибні очікування і типові ілюзії, підвищує мотивацію, також допомагає студенту обрати стратегію навчання. Він також допомагає студентам познайомитись і краще пізнати один одного. Якщо вони зможуть віднайти один в одному друзів то процес адаптації буде проходити на багато легше, тому що маючи вже знайоме обличчя в колективі, відчуватимуть себе своїм.

Отже, процес адаптації першокурсників визначається зміною і закріпленням соціального статусу студента – майбутнього фахівця з вищою освітою, формуванням його професійних намірів, розвитком особистості студента як професіонала в поєднанні із соціальною та пізнавальною активністю.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Подлиняев О. Л. Личностно-центрированный поход как основа сопровождения студентов на этапе адаптации к обучению в вузе / Л. О. Подлиняев, О. А. Молокова // Теория и практика общественного развития. – 2013. – № 11. – С. 153–159.
2. Третякова І. С. Оптимізація навчально-виховного процесу як умова успішної адаптації студентів-першокурсників / І. С. Третякова, Н. О. Буряк // Серія педагогіка. 2009. – Вип. 2. – С. 337-344.

УДК 342.97

Інна Мазоха
(Ізмаїл, Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ТА СПОСОБІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Стаття присвячена описанню теоретичного дослідження посттравматичного стресового розладу військовослужбовців. У статті проаналізовано основні симптоми синдрому посттравматичного стресового розладу. Окреслено основні напрямки психологічної реабілітації: освітній, холистичний, соціальний та терапевтичний.

Ключові слова: *посттравматичний стресовий розлад військовослужбовців, психологічна реабілітація, раціональна психотерапія, аутотренінг.*

The article is devoted to the description of theoretical research of post-traumatic stress disorder of military personnel. The article analyzes the main symptoms of the syndrome of post-traumatic stress disorder. The main directions of psychological rehabilitation are outlined: educational, holistic, social and therapeutic.

Key words: *post-traumatic stress disorder of servicemen, psychological rehabilitation, rational psychotherapy, autotraining.*

В сучасних умовах у нашій країні відбуваються глибокі зміни, які стосуються всіх сфер життя громадян та суспільства в цілому. Це пов'язано із ситуацією, що склалася на Сході України і збільшенням кількості військовослужбовців – учасників бойових дій. Разом із бойовим досвідом, вони отримують фізичні й психологічні травми, а їхня психіка зазнає значних змін. Згодом учасники таких екстремальних подій починають страждати на психічні розлади та відчувати труднощі у процесі адаптації до мирного життя. Тому виникає потреба у пошуку ефективних шляхів адаптації та соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців, що побували в районі збройних конфліктів.

Фундаментальні дослідження ПТСР, проведені Н.В.Тарабриною показали, що після впливу бойового травматичного психологічного стресу учасникам бойових дій доводиться фактично заново відтворювати в умовах мирного життя структуру свого суб'єктивного

<i>Дилнавоз Холикова</i> ЎҚУВ ЖАРАЁНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШДА ПЕДАГОГ ВА ТИНГЛОВЧИЛАРНИНГ ТЕМПЕРАМЕНТИ	265
<i>Оксана Черевань, Маргарита Коновалова</i> МУЗИЧНА ГРАФІКА ЯК МЕТОД ЗАЛУЧЕННЯ УЧНІВ ШКОЛИ МИСТЕЦТВ ДО МЕДІА-ТВОРЧОСТІ	268
<i>Тетяна Шеїн</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ЕЛЕКТРОТЕХНІКА З ОСНОВАМИ АВТОМАТИКИ»	271
<i>Андрій Шуляк</i> СЕРВІСИ WEB 2.0 У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	274
<i>Зохид Юнусов</i> ҲАРБИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСИДА ЎҚИШ ДАВОМИДА КАСБ-ХИЗМАТ ФАОЛИЯТИНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ	276
ПСИХОЛОГІЯ / ПСИХОЛОГИЯ	
<i>Дилнозахон Абдуллажанова</i> ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ ЖАМИЯТДА ТУТГАН ЎРНИ ВА РОЛИНИ ОШИРИШНИНГ ИЖТИМОЙ-ПСИХОЛОГИК ОМИЛЛАРИ	280
<i>Іванна Андрійчук</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ	282
<i>Інна Мазоха</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ТА СПОСОБІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	284
<i>Катерина Москалюк</i> ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВЗАЄМИН	287
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ / ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ	
<i>Е. Amirgaliyev, А. Aitimov, В. Kynabay, А. Aldabergen</i> COMPARING AND DEFINING HAND GESTURE RECOGNITION CLASSIFICATION MACHINE LEARNING ALGORITHM FOR BIG DATASET	291
<i>Elmurod Astanaliev</i> GPS-GSM BASED RAIL SIGNALING AND TRACKING SYSTEM	294
<i>Azamat Qodirov, Kamila Sherjanova, Alisher G'aniyev</i> МА'LUMOTLARNI UZATISH TARMOQLARIDA XAVFSIZLIK TANHDIDINING TASNIFLANISHI	298
<i>Алена Нагорянская</i> ПРОБЛЕМАТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОТКРЫТЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ	302
<i>Ludmila Pesa</i> TEHNOLOGIE ŞI EDUCAŢIE DESCHISĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA	305
<i>Катерина Периста</i> ЗВУКОТЕХНІКА	309
<i>Михайло Сташок, Леся Замкова</i> ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «КОРОБКИ ПЕРЕДАЧ З ПЕРЕМІКАННЯМ БЕЗ НАВАНТАЖЕННЯ»	311
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ / ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ	
<i>Қастер Баделқан</i> МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ БОЙЫНША ОҚУЛЫҚТЫҢ БЕТІН АНЫҚТАУҒА БАЙЛАНЫСТЫ ЕРЕЖЕЛЕР	318

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 44. – 646 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscientific.webnode.com.ua>

Укладачі: С.М.Кикоть, І.В.Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І.В.Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав-Хмельницький,
08401, Київська обл., Україна
тел. +380930569496,
сайт: confscientific.webnode.com.ua

Материалы Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2019. – Вып. 44. – 646 с.

Ответственность за грамотность, аутентичность цитат, правильность фактов и ссылок, достоверность материалов несут авторы публикаций. Перепечатка и воспроизведение опубликованных в сборнике материалов любым способом разрешается только при ссылке на «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации».

Материалы научно-практической интернет-конференции размещены на сайте: <http://confscientific.webnode.com.ua>

Составители: С.Н.Кикоть, И.В.Гайдаенко
Верстка и дизайн: И.В.Гайдаенко

Адрес оргкомитета и редколлегии:
ул. Сухомлинского, 30 (к. 100),
г. Переяслав-Хмельницкий,
08401, Киевская обл., Украина
тел. +380930569496,
сайт: confscientific.webnode.com.ua

